

SLOVENSKO PREDSEDOVANJE: ZGODBA O POGUMU IN USPEHU

Slovenija v letu svojega drugega predsedovanja Evropski uniji praznuje 30 let svoje samostojnosti. Kot mlada demokracija se je Slovenija soočila z vsemi prednostmi in slabostmi, ki jih ta mladost prinaša. Po velikosti države smo četrta najmanjša država v EU, z dvema milijonoma prebivalcev nas po številu prehiti celo povprečno velika evropska prestolnica. Po naravnih lepotah, ki osupnejo vsakega obiskovalca, svetovno uspešnih podjetnikih, inovatorjih in znanstvenikih, olimpijskih zmagovalcih in z našo sposobnostjo preživetja v najtežjih časih pa zagotovo sodimo med najbolj trdožive in sposobne.

Znašli smo se v prelomnih časih za Evropsko unijo. Teža trenutka nas ne obremenjuje, ampak nas spodbuja k še bolj ambicioznemu pristopu. Dodaten argument za optimizem so bogate izkušnje iz prvega predsedovanja ter sposobnost in pogum premijerja Janeza Janše, ki je vodil slovensko vlado tudi v času prvega predsedovanja. Prednostne naloge predsedovanja naslavljajo vse najpomembnejše izzive Evropske unije, od gospodarskega okrevanja, varnostnih vprašanj, digitalizacije, vladavine prava, pa tudi vprašanje širitve Evropske unije.

Tudi v lanskem izjemno težkem in usodnem letu preizkušenj, ko je svet in EU pretresla covid kriza, je slovenska vlada pod vodstvom Janeza Janše svoje delo opravila odlično. Žal se ni bilo mogoče izogniti vsem žrtvam, pa vendar so hitri in učinkoviti ukrepi uspeli preprečiti še hujše posledice. Pri tem je potrebno omeniti, da je vlada krmilo vodenja države prevzela šele pred dobrim letom dni, po tem, ko je prejšnja vlada tik ob začetku krize obupala in odstopila. Novi, desno sredinski vladi, ki jo sestavlja več strank, med drugim tudi liberalna stranka iz družine Renew, je z nadčloveškimi napori uspelo doseči izjemen rezultat. Danes so gospodarske napovedi za Slovenijo nad povprečjem EU, beležimo tudi eno najnižjih stopenj brezposelnosti.

V času, ko je vlada sprejemala ukrepe, ki so ohranjali delovna mesta in blažili socialne stiske, pripravila nacionalni program za okrevanje in številne druge zakone, ki izboljšujejo kakovost življenja v Sloveniji, je opozicija igrala vlogo rušilca vseh vladnih ukrepov. Od pozivanja ljudi, naj ne nosijo mask, spodbujanja protivladnih protestov, vlaganja interpelacij ministrov in nezaupnice, do širjenja lažnih informacij o stanju v državi v svetovne in evropske medije. Jesen ne obeta nič drugega. Ne glede na situacijo, opozicija napoveduje rušenje vlade za vsako ceno. Pri tem svojem destruktivnem obnašanju izkorišča zgodovinsko pogojen prevladujoč vpliv na medije, nevladne organizacije in institucije pravne države.

Za poznavanje dogajanja v Sloveniji je potrebno vsaj minimalno poznavanje zgodovine. Kdor je ne pozna, težko sodi o sedanjosti, težavah in vzrokih zanje. Kritike, ki jih na račun stanja v Sloveniji izražajo nekatere evropske institucije in njihovi predstavniki, kažejo, da je to poznavanje zelo šibko in površinsko. Zanašanje na razne pamflete, ki prihajajo s strani slovenske opozicije, je neodgovorno.

Zavzemanje za vladavino prava v EU, očitno ni bilo vedno enako goreče, kot je to te dni. Tisti, ki so danes najbolj glasni, so molčali in gledali stran, ko je slovenski

pravosodni sistem tik pred nacionalnimi volitvami v zapor poslal voditelja največje opozicijske stranke. Osebo, katere stranka je imel največje možnosti za vodenje vlade, so enostavno strpali v zapor, dokler nevarnost ne mine. Da gre za eklatanten, politično motiviran proces, so opozarjali številni pravni strokovnjaki. Pričakovano je zaradi številnih postopkovnih nepravilnosti in pomanjkanja dokazov postopek padel in na koncu zastaral. Po krivem obtoženi osebi so tako odvzeli celo možnost pritožbe na Evropsko sodišče za človekove pravice. Oseba, ki je preživela ta politični proces je Janez Janša. Pisalo se je leto 2014, Slovenija je bila polnopravna članica EU, Evropske institucije so molčale.

Tudi zato je ena od prednostnih nalog slovenskega predsedovanja vladavina prava. Kdo bi bolje vedel, kako pomembna je ta vrednota, kot nekdo, ki nedelovanje vladavine prava na najbolj brutalen način izkusil tudi na lastni koži? Ni odveč opozoriti, da je primerov političnega pregona v Sloveniji več in se dogajajo ves čas. Z nestrpnostjo pričakujemo, da bo poročilo Evropske komisije o vladavini prava nadgrajeno tudi z ocenami, ki bi zaznale prisotnost takšnih postopkov in sodb.

Ne le na področju vladavine prava, tudi na drugih področjih, kot sta na primer zdravstveni in izobraževalni sistem, bo treba v prihodnosti sprejeti precej ukrepov, s katerimi bomo v Sloveniji premostili razvojni zaostanek in se približali konkurenčnim in naprednim sistemom.

Odločitev v prid osamosvojitvi je bilo jasno sporočilo, da si Slovenci želimo prekiniti s starimi komunističnimi praksami. Vendar stare elite, ki so bile na oblasti že desetletja in jim večstrankarski sistem ni bil blizu, tega namena niso delile. Lahko rečemo, da so se malce potuhnile, po nekaj letih pa spet z vso močjo privrele na dan. Nastajale so stranke z novimi imeni in s starimi koreninami.

Tako je bilo v treh desetletjih samostojnosti vodenje države večino časa v rokah strank, ki pripadajo levemu političnemu polju in sami sebe proglašajo za ponosne naslednike komunizma. Tranzicija iz bivše komunistične države Jugoslavije v sodobno, demokratično in svobodno Slovenijo še danes ni dokončana. Ostanke starih struktur najdemo povsod in precej pričakovano je, da se z vsemi silami upirajo spremembam. Moč in denar jim dajeta možnost, da vplivajo na javno mnenje in vsak poskus razbijanja monopolov označijo kot napad na demokracijo. Da bi Slovenija zaživela polno demokracijo, nujno potrebuje spremembe. Evropska unija s svojimi vrednotami in načeli predstavlja upanje, da bi se to lahko zgodilo. Pri tem bo morala svoje dosedanje delo nadgraditi z bolj vsebinskimi analizami, ki jo bodo pripeljale do bistva. Bistvo pa je skrito mnogo globlje kot sega mandat aktualne vlade.

Odveč je zaskrbljenost Evropske komisije glede medijev, konkretnije Slovenske tiskovne agencije. Za razjasnitev pomislekov glede financiranja bi bilo koristno, da bi se komisija podrobneje seznanila s poslovanjem agencije. Pri tem ne domim, da komisija zagovarja pregledno in pošteno porabo denarja. Tudi novinarji v Sloveniji zelo svobodno delajo. Še več, mnogi tudi javno protestirajo proti vladi in jo napadajo. Odzivi na družbenih medijih so seveda različni. Ob očitnih prestopih novinarskega kodeksa tudi zelo kritični in celo žaljivi. Tega

sama ne odobravam, menim, da je potrebno ohraniti mejo dostojnosti v vseh primerih, enako kot bi morali profesionalni odnos ohranjati tudi mediji. Po raziskavi Fakultete za medije, je velika večina medijev v Sloveniji protivladno usmerjenih, kar izdatno dokazujejo tudi pri svojem poročaju. Komisijo skrbi tudi koncentracija medijev in skrivanje lastništva, kar je želela vlada popraviti z zakonom, ki je predideval večjo transparentnost. Žal ni uspela, kajti ti isti mediji, ki se koncentrirajo in skrivajo, so vlado obtožili nedopustnega poseganja v medije.

Prav gotovo je pred Slovenijo še veliko izzivov. Dejstvo je, da se ti rešujejo hitreje in bolj uspešno, kadar državo vodi desnosredinska vlada. Takrat Slovenija napreduje hitreje in se bolj približuje razvitim evropskim državam, kar velja tako za gospodarsko razvitost kot tudi za stopnjo demokratičnosti. Vendar je boj proti starim elitam, ki se reproducirajo v mlajših generacijah in za vsako ceno skušajo monopolistično obvladovati naše družbeno in gospodarsko življenje, naporen.

Slovenci smo se pred 30-im leti odločili, da takšnega življenja nočemo več, da hočemo napredek, razvoj, svobodo, vladavino prava in pravo, ne zlagano, demokracijo. Zato verjamem, da bo vztrajanje in pogum nadaljevati po poti, ki smo jo videli kot edino pravilno in edino mogočo, slej ali prej obrodilo sadove.

Prav tako kot verjamem, da bo Slovenija odlično opravila predsedovanje in prispevala svoj delež h okrevanju in razvoju Evropske unije in ohranjanju evropskih vrednost. Kaj pa Evropska unija?